

بهار شادی در بندر؛ خواجه عطا و نقش بی بدیل فرهنگ دریا پایه زندگی

مهیार باقرزاده
هر دیاری را که بنگری، هویت مردمانش در آواها، رنگ‌ها، و آیین‌هایش نمایان است. هر مزگان، این سرزمین آفتاب و دریا، با نسیم دل‌نواز خلیج فارس و موسیقی جان‌بخش مردمانش، جانی از شور و شعف در دل تاریخ دارد. و چه جایی بهتر از بندرعباس برای آنکه یادها و آرزوهای یک ملت در قالب جشنواره خواجه عطا به تصویر کشیده شود؟ هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد به عشق /ثبت است بر جریده عالم دوام ما چنان‌که حافظ می‌گوید، مردمانی که عشق به هنر و زندگی را در دل می‌پروراند، جاودانه‌اند. جشنواره‌ها، مانند خواجه عطا، آینه‌ای از این جاودانگی هستند. رویدادهایی که نه تنها برای شادی و سرگرمی است، بلکه پاسداشت روح همبستگی و هویت جمعی است.

در زمانه‌ای که آهنگ زندگی شتابی نفس گیر یافته، برگزاری چنین مراسم‌هایی چون نسیمی دل‌انگیز است که خستگی از جان‌ها می‌زداید و فرصت بازگشت به خویشتر را فراهم می‌کند. جشنواره‌ها نه تنها تجلی گاه هنر و فرهنگ هستند، بلکه مکانی برای گردهمایی دل‌های پراکنده و یادآوری ارزش‌های مشترک مردم‌اند.

بنی آدم اعضای یکدیگرند / که در آفرینش ز یک گوهرند

چنان‌که سعدی می‌گوید، پیوند آدمیان با یکدیگر در چنین آیین‌هایی نمایان می‌شود. جشنواره خواجه عطا، فرصتی است برای آنکه از هر کوی و برزن، دل‌های گرم به‌هم پیوندند، دست‌ها به‌سوی دوستی دراز شود، و همدلی در رگ‌های این- دیار جاری گردد.

اما چه جای افسوس که گاه بر خرسی تنگ‌نظران، شادی مردم را به قیود نادرست می‌کشند. آیا می‌توان شعله‌های شادی را خاموش کرد، با خلاقیت و هنر را در چارچوبی محدود نگه داشت؟ هرگز! فرهنگ، چون رودی است که راه خود را از دل صخره‌ها می‌جوید و به دریا می‌رسد.

بباید این جشنواره را نه تنها به‌عنوان یک آیین، بلکه به‌سان شعری از هویت و تاریخ بنگریم. همان‌گونه که فردوسی می‌سراید:

”چو شادی بکاهد، بکاهد روان /خرد گردد اندر دل ناتوان“

با پاسداشت شادی‌هایمان، روان و خردمان را روشن نگه داریم. بندرعباس، با جشنواره خواجه عطا، نه تنها آینه فرهنگ هر مزگان که پیام‌آور همبستگی و امید است. این مراسم را گرامی بداریم و اجازه ندهیم که طوفان ملال، دریای شادی مردمانمان را متلاطم کند.

گروه فرهنگ دریایی – همایون امیرزاده
سالیان دراز و زمان‌های طولانی باید سپری شود تا رخداد، واقعه و اتفاقی فرهنگی – اجتماعی بر دل مردم هر مزگان نشسته و قلب آن‌ها را مسرور و شادمان نماید.

همایون امیرزاده در نوشتاری به روزنامه دریایی اقتصادسرآمد آورده است: هر مزگان دور شده و جامانده از دوره، فره و شکوه تمدنی، تاریخی و هویتی خود به ویژه روزگار پرافتخار سیادت حکمرانان هوشمندش در سده های پنجم تا دهم قمری یعنی «ملوک هرموز» و صدر اعظم این سلسله باکفایت، یعنی «خواجه عطا» همواره از سختی ها، مرارت ها و تلخ کامی های ناشی از گم گشتگی ها وهم آلود تاریخی و غبار گرفتگی و نادیده انگاری سنت، آئین و فرهنگش و گاهی نیز از تشنگی بر لب دریا و تنگی معاش و معونه و زمانی دیگر از تحمیل نابخردانه ذائقه های برساخته ذهن های کج اندیش رنج برده است.

مردمان صبور و فرهمند هر مزگان، همواره در جستجوی بزنگاه و تنفسگاهی آرامش بخش و روح نواز بوده و هستند تا کمی بیاسایند و بعد از آن قامت برافرازند و داشته های هویتی خود را بر سر دست گرفته و با صدای بلند با غرور و افتخار فریاد بزنند: «هر مزگان تاریخ دارد، فرهنگ دارد، آئین دارد، سنت دارد تا به‌قول دوست عزیزم، آموزگار ارجمند هر مزگانی؛ «دکتر محمد ذاکری» همانگونه که در مقدمه «کتاب عکس هر مزگان» به زیبایی نوشت که همگان بدانند فرهنگ هر مزگان در طول تاریخ چنان سینه ی گشاده داشت که:

..... { در آن می شد معبد «هندوان» را در کنار کلیسای «ترسیان»، مساجد «اهل سنت» را در کنار مساجد «شیعیان»، کلمات عربی را از دهان سیاهان «سواحلی»، اشعار فارسی را از زبان تجار «بودایی» و نام های «زنگباری» را از سنخنان ناخدایان ایرانی دید و شنید. زرتشتیان در کنار مسلمانان خانه داشتند و مسیحیان و یهودیان نیز در نزدیکی گورستان

مسلمانان دفن می شدند. اما در این نگین شرق فقط اطعمه و اشربه و البسه رد و بدل نمی شد که آئین و رسوم و معماری و دین اسلام و زبان فارسی و کتابت و خط و بیت و غزل نیز بین اقوام و مذاهب و نژادها مبادله می‌شد که هورموزگان بر چهار راه گفتگوی فرهنگ ها و تمدن‌ها ایستاده بود.

روایت «ابن بطوطه» مغربی از رواج غزلیات سعدی در چین و ماچین و نفوذ اسلام به جنوب شرق آسیا از راه بازرگانان ایرانی و {دریانوردان هر مزگانی؛ یکی از هزاران گواه ماندگار نیست ؟

و «لور» و «امبا» و «چندل» و «عضوا» و «دشداشه» و «حنابدان» و «لیوا» و «نوبان» و «زار» و ...، همگی میراث ماندگار همین دادن‌ها و ستاندن‌هانی باشد؟ هر مزگانی هوشمندآمخته بود که فقط در مسابه ی احترام متقابل و آزاد منشی و بلند نظری در برابر فرهنگ‌های غیر است که می‌توان خشک‌ترین جزیره خلیج فارس را به بزرگ ترین مرکز اقتصادی شرق در زمان خود تبدیل کرد که در آن هم مشک و ابریشم و ریواس و کاسه چینی خرید و فروش شود، هم برنج و شکر و الماس و طلا ی دکنی، هم خرما ی بصری، هم حلوا ی مسقطی، هم مروارید بحرینی و جلفاری، هم صندل و چندل بربره و افریقیه، هم لیموی عمانی و هم نارگیل یمینی، هم قالی کرمانی و پارچه ابریشمی یزدی، هم گندم و جو و ارزن فارس، هم شمشیر و اسب لاری، هم فلفل هندی و حنای سندی و هم نوا با هم بخوانند و برقصند، هم سبه چشمان کشمیری و هم ترکان سمرقندی –پایان نقل قول از جناب ذاکری {

.....

و مگر جشنواره «خواجه عطا» غیر از این بود که آئین و سنت هر مزگان و سبک زندگی ساحل نشینان را بر سر دست گرفته و با نسل امروز دور شده و جدا مانده از ریشه کهن خود با زبان فرهنگ و هنر سخن گفته و با او مفاهمه نماید؟

و چه نام هوشمندانه‌ای بر این جشنواره نهاند تا نسل

همایون امیرزاده در روزنامه دریا می سر آمد نوشت: منتقدین «جشنواره مردمی خواجه عطا» حتما بخوانند؛

شمشیرکشی علیه خواجه عطا بانطق و بیانیه اندکی مهربان تر...!

مگر «جشنواره خواجه عطا» غیر از یادآوری رسوم و جشن سنتی هر مزگان بود که عده‌ای بر علیه آن شورش می‌کنند؟

هوشمندانه‌ای می‌دهند که در کنار این جشنواره های سنتی قرار بگیرند نه اینکه با شمشیر کشیدن از طریق بیانیه و سخنرانی در صحن های علنی و غیر علنی بر علیه یک ضرورت اجتماعی و مردمی صف آرایی

از «خواجه عطا».

حتی اگر پناه آوری مردم به این اتفاق برجسته اجتماعی، برای فایق آمدن بر آلام روحی و روانی و تخلیه هیجانات غیر قابل انکار باشد، باز هم رخداد مبارکی است که باید به استقبالش رفت.

گاهی باورمندی اصیل و عمیق به صیانت از داشته های هویتی، سنتی و تاریخی اجتماعی در دل برخی از افراد دلسوز و بی ادعا چنان شعله‌ور می‌شود که بدون انتظار تعریف، تمجید و امتیازگیری از مسئولان و دست

اندرکاران، خود را به دریای مشکلات ناشی از سامان دهی رخدادهای جوشیده از بطن جامعه می‌زنند و با

هوشمندی و آگاهی و با مدد همیاری های اجتماعی کاری می‌کنند کارستان.

رخداد عمیق اجتماعی -فرهنگی و فرحناک «خواجه عطا» از جمله اتفاقات نادر و ارجمند این روزهای هر مزگان مهروروست که منتقدین به حق یا ناحق آن باید کمی مهربان تر با آن برخورد نمایند.

به مدد فضای مجازی و تکنولوژی های ارتباطی روز آمد، همگان می بینیم من این گونه تجمعات شادمانه سنتی، هر روزه در جای جای ایران و در بین رنگین کمان زیبای اقوام این کهن بوم، ساری و جاری است و مردم هر دیار با افتخار، سنت‌ها و باورها و رسوم کهن خود که میراث گذشتگان فهیم و دانشورشان هست

در این گونه رخدادهای فرهنگی هنری رخ می‌نمایند. در این شرایط سخت اقتصادی و فسردگی های ناشی از دشواری‌ها، چه اقدام و تلاشی زیباتر از ایجاد شادمانی و نشاط اجتماعی وجود دارد؟ دربسیاری از این رخدادها، صاحب منصبان دولتی و مرتبطین با فهم و شعور حاکمیتی چه برای همراهی با جریانات اصیل سنتی و باورداشت اهمیت و ضرورت برپایی این گونه فعالیت‌ها و یا حتی از منظر گرفتن عکس یادگاری با این جوشش های مردمی تر جیح

صفایی با بیان اینکه در کارگروه ملی توسعه دریا محور که به ریاست رئیس جمهور برگزار گردید، این موارد به بحث قرار گرفته و تصمیمات خوبی اتخاذ شد، تصریح کرد: از جمله تصمیمات بسیار مهم که اتخاذ شد و وزارت راه و شهرسازی کار را آغاز کرده، طرح جامع توسعه دریا محور بر اساس بند ۴ سیاست‌های کلی توسعه دریا محور ابلاغی مقام معظم رهبری است که شرح خدمات آن تهیه و کار مشاوره هم در دست اقدام است.

وی با بیان اینکه اولویت این بحث توسعه سواحل مکران است و می‌تواند یک افق بسیار مناسب برای کشتیرانی کشور

و ساحلی کشور است. وی افزود: وقتی بحث کریدورهای شمال جنوب مطرح می‌شود علاوه بر مسیرهای خشکی، بخش عمده‌ای در بنادر و حمل و نقل دریایی دریای خزر رانیز شامل می‌شود.

مدیرعامل سزامان بنادر و دریانوردی با بیان اینکه تمامی دستگاه های اجرایی بر نامه‌هایی در رابطه با توسعه اقتصاد دریا محور داشته و آن را پیش می‌برند، خاطر نشان کرد: نکته مهم در این مساله سیاست‌گذاری های یکپارچه در این امور است که بتوانیم با اهتمام و به صورت هم افزا موضوعات در رابطه با توسعه دریا و سواحل را پیش ببریم.

برای سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی ایجاد کند، گفت: سازمان بنادر و دریانوردی به عنوان یک مجموعه در خدمت رخداد فرهنگی اجتماعی، انتظار می‌رود مسئولان فهیم هر مزگان نیز اسیر دوقطبی سازان حاشیه ساز نشوند.

طرح جامع توسعه دریا محور در مسیر اجرا

معاون وزیر راه و شهرسازی و مدیرعامل سازمان بنادر و دریانوردی در کارگروه توسعه دریا محور استان گیلان که با حضور نماینده رئیس جمهور در هماهنگی اجرای سیاست های کلی توسعه دریا محور برگزار شد با اشاره به اینکه سیاست گذاری یکپارچه برای رشد سواحل شمالی و مکران است، گفت: طرح جامع توسعه دریا محور در مسیر اجرا است.

به گزارش اقتصاد سرآمد، علی اکبر صفایی، در این نشست با اشاره به فعالیت کارگروه ملی توسعه دریا محور، اظهار داشت: بخش عمده سیاست توسعه دریا محور در استان‌های شمالی

بدون شرح

قاب دوربین

فریبا عزیزی - اقتصاد سرآمد

عکس: اصغر بشارتی